

Społeczne postrzeganie bogactwa i ludzi bogatych

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 23 stycznia 2019 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

Postrzeganie struktury społecznej jest jednym z tematów, które Centrum Badania Opinii Społecznej monitoruje niemal od początku swojej działalności. Co pewien czas sprawdzamy, co Polacy sądzą o nierównościach społecznych i jak widzą swoje miejsce w społeczeństwie. W lipcowym badaniu¹ przyjrzelśmy się dokładniej postrzeganiu specyficznego wycinka hierarchii społecznej – osób bogatych. Interesowało nas, jak Polacy definiują bogactwo i co sądzą o ludziach uznawanych za naprawdę zamożnych.

ROZPOWSZECHNIENIE BOGACTWA

Badanych zapytaliśmy, ilu – ich zdaniem – jest w Polsce ludzi bogatych: ilu przypada na każdych stu mieszkańców naszego kraju. Pytanie było zadawane jako otwarte – ankietowani mogli wymienić dowolną liczbę w zakresie od 0 do 100. Najczęściej twierdzili, że osoby bogate stanowią 10% mieszkańców Polski. Taką samą wartość przyjmuje mediana (dzieląca zbiór wszystkich odpowiedzi na dwie równe części).

Średnia wartość jest nieco wyższa i wynosi około 14 na 100. Różnica między miarami tendencji centralnej wynika z rozkładu odpowiedzi: relatywnie niewielka liczba wskazań bardzo wysokich nieproporcjonalnie mocno wpływa na średnią. Mniej więcej jedna trzecia badanych (34%) sądzi, że bogaci stanowią w Polsce nie więcej niż 5% mieszkańców, a kolejne 16% uważa, że jest ich od 6% do 10%. Jednak na wartość średnią niewspółmierny wpływ ma 6% respondentów twierdzących, że ponad połowa Polaków jest bogata.

Trzeba też zauważyć, że znacząca część badanych (ponad jedna czwarta – 27%) nie potrafi oszacować odsetka bogatych w społeczeństwie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (350) przeprowadzono metodą wywiadów bezpośrednich (face to face) wspomaganych komputerowo (CAPI) w dniach 4–11 lipca 2019 roku na liczącej 1077 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

CBOS

RYS. 1. Czy dużo, Pana(i) zdaniem, jest dziś w naszym kraju ludzi bogatych?
Jak Pan(i) ocenia, ilu bogatych przypada na 100 mieszkańców Polski?

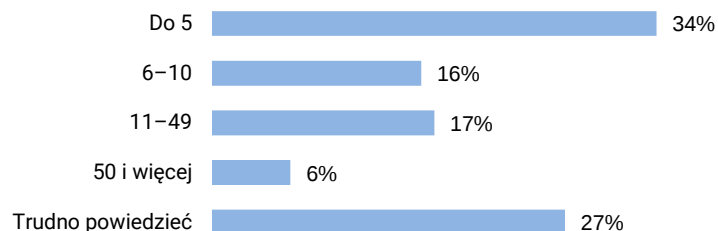

TABELA 1

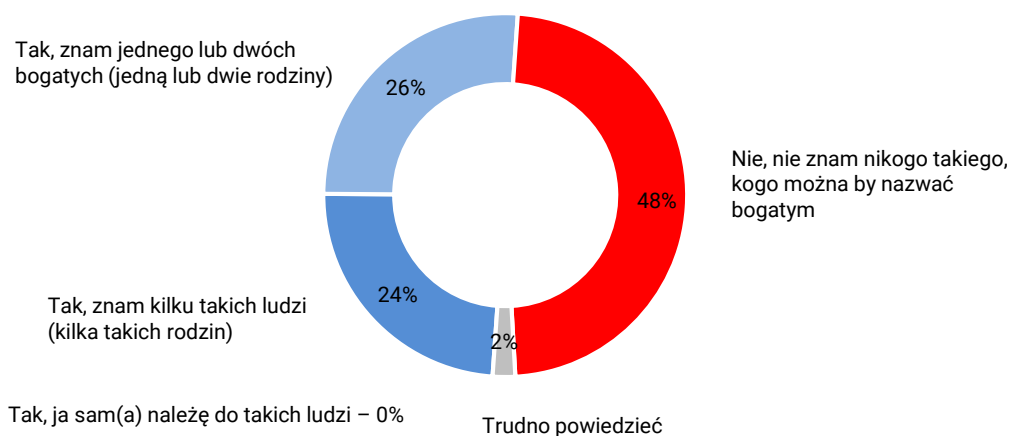
Czy dużo, Pana(i) zdaniem, jest dziś w naszym kraju ludzi bogatych?
Jak Pan(i) ocenia, ilu bogatych przypada na 100 mieszkańców Polski?

Średnia	14
Mediana	10
Modalna	10

Chociaż odsetek bogatych w społeczeństwie szacowany jest dość wysoko, właściwie nikt z badanych nie uważa się za osobę naprawdę bogatą. Jednak aż połowa respondentów (50%) twierdzi, że zna osobiście co najmniej jedną naprawdę bogatą osobę lub rodzinę.

CBOS

RYS. 2. Czy Pan(i) osobiście zna kogoś naprawdę bogatego lub naprawdę bogatą rodzinę?

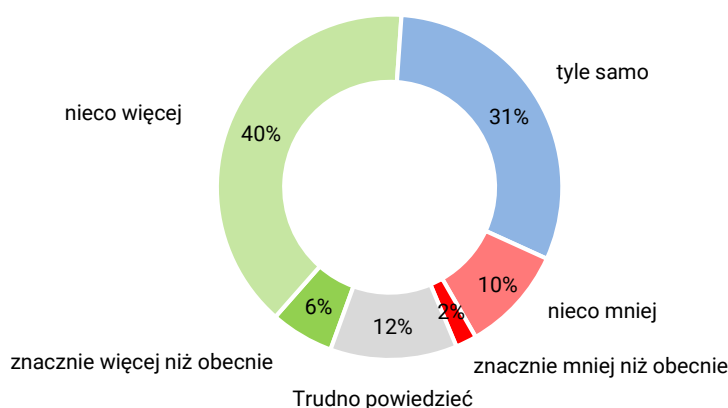

Do znajomości z osobami bogatymi częściej niż inni przyznają się młodszy respondenci, badani o wyższym poziomie wykształcenia oraz uzyskujący wyższe dochody *per capita* (zob. tabelę aneksową 1).

Wyniki te pozwalają mówić, że badani postrzegają bogactwo jako zjawisko dość szeroko rozpowszechnione w naszym kraju. Są także optymistyczni pod tym względem – zdecydowanie częściej uważają, że w ciągu najbliższych kilku lat ludzi naprawdę bogatych będzie więcej, niż obecnie (tak sędzi 46% respondentów), niż że będzie ich mniej (jedynie 12%). Jest to zrozumiałe, biorąc pod uwagę generalnie dobre oceny sytuacji gospodarczej w Polsce oraz oceny perspektyw na przyszłość².

CBOS

RYS. 3. Jak Pan(i) sędzi, czy w ciągu najbliższych kilku lat ludzi naprawdę bogatych będzie w Polsce:

Identycznie brzmiące pytanie zadawaliśmy już wcześniej – ostatnio dwanaście lat temu, w maju 2007 roku. Na przestrzeni lat odpowiedzi niewiele się różnią, Polacy zawsze byli pod tym względem raczej optymistycznie nastawieni. Nieco większy pesymizm odnotowaliśmy jedynie w roku 2004, jednak nawet wtedy respondenci najczęściej twierdzili, że bogatych będzie w naszym kraju przybywać.

TABELA 2

Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższych kilku lat ludzi naprawdę bogatych będzie w Polsce:	Wskazania respondentów według terminów badań									
	I 1997		I 1999		I 2004		V 2007		VII 2019	
	w procentach									
– znacznie więcej niż obecnie	10	50	9	52	4	34	7	50	6	46
– nieco więcej	40		43		30		43		40	
– tyle samo	28		27		32		29		31	
– nieco mniej	6	7	8	9	17	21	6	6	10	12
– znacznie mniej niż obecnie	1		1		4		0		2	
Trudno powiedzieć	15		12		13		15		12	

² Zob. komunikat CBOS „Nastroje społeczne w lipcu”, lipiec 2019 (oprac. A. Murawska).

Opinie w tej kwestii różnicuje głównie status ekonomiczny badanych: im wyższe dochody na osobę w rodzinie oraz im lepsza ocena własnych warunków materialnych, tym częściej respondenci są skłonni twierdzić, że bogatych będzie w naszym kraju przybywać (zob. tabelę aneksową 2).

Badanych poprosiliśmy także, by określili, gdzie ich zdaniem przebiega granica bogactwa. Jaki dochód uprawnia do nazwania się osobą naprawdę bogatą? Respondenci najczęściej wskazywali próg 10 000 zł miesięcznie netto w przeliczeniu na osobę w rodzinie.

Identyczną wartość osiąga także mediana odpowiedzi. Podobnie jak w przypadku oszacowania odsetka bogatych, również w przypadku progu bogactwa można uznać ją za bardziej reprezentatywną miarę tendencji centralnej niż średnia, ze względu na znaczące przesunięcie średniej w kierunku wyższych wyników. Ze względu na sporadyczne występowanie bardzo wysokich odpowiedzi (aż do 999 000 zł, co było najwyższą kwotą możliwą do wskazania), wartość średniej ponad dwukrotnie przekracza wartość mediany. Efekt ten można zniwelować poprzez wyłączenie obserwacji odstających. Po zastosowaniu tej procedury, średnia wyniosła 16 305,13 zł (za obserwacje odstające uznano odpowiedzi niższe niż 2000 zł i wyższe niż 100 000 zł).

TABELA 3

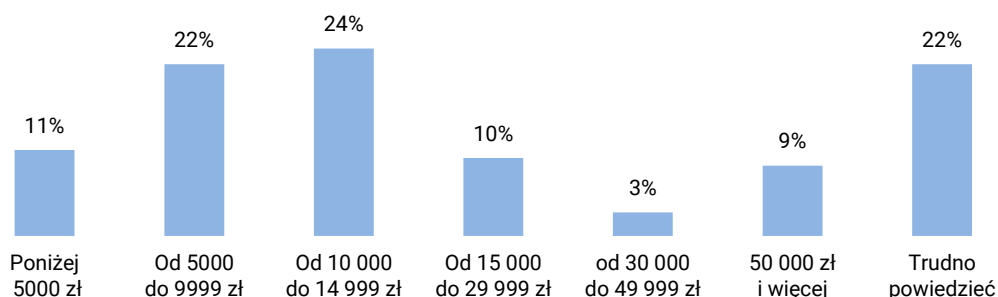
Ile pieniędzy na jedną osobę miesięcznie musi mieć rodzina, żeby uznawana była za naprawdę bogatą?
Chodzi nam o wysokość dochodu netto (na rękę) na jedną osobę w rodzinie.

Mediana	10 000 zł
Modalna	10 000 zł
Średnia	20 249,51 zł
Średnia po wyłączeniu obserwacji odstających	16 305,13 zł

Nieco ponad jedna piąta badanych nie potrafiła wskazać tak zdefiniowanego progu prawdziwego bogactwa. Większość pozostałych odpowiedzi (46% ogółu) mieściła się w przedziale od 5000 zł do 14 999 zł miesięcznie *per capita*.

CBOS

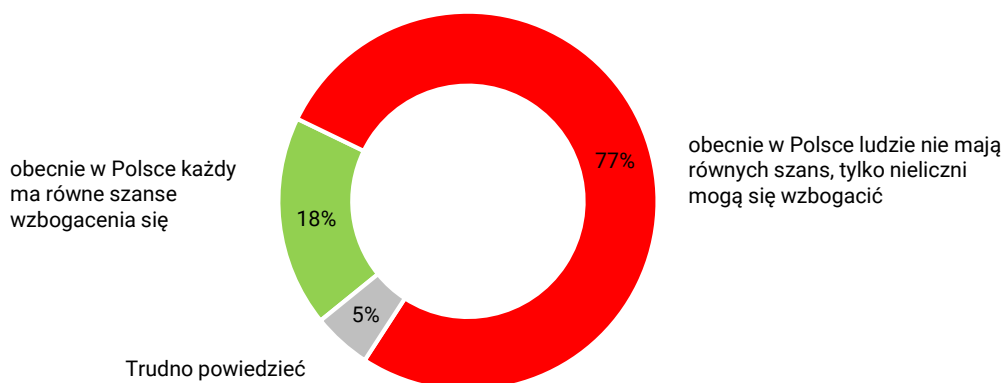
RYS. 4. Ile pieniędzy na jedną osobę miesięcznie musi mieć rodzina, żeby uznawana była za naprawdę bogatą? Chodzi nam o wysokość dochodu netto (na rękę) na jedną osobę w rodzinie.

Chociaż znacząca część badanych ocenia, że bogactwo jest w Polsce stosunkowo częste, nie oznacza to, iż jest ono dostępne dla każdego. Ponad trzy czwarte (77%) respondentów jest zdania, że obecnie w Polsce ludzie nie mają równych szans, tylko nieliczni mogą się wzbogacić. Przeciwnego zdania jest 18% ankietowanych.

CBOS

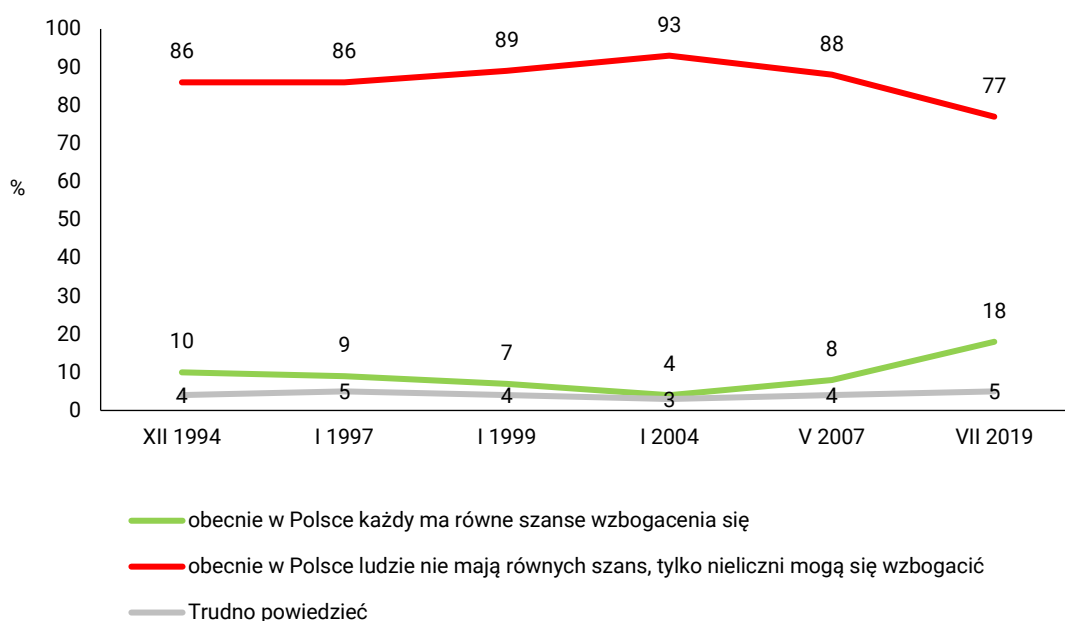
RYS. 5. Czy sądzi Pan(i), że:

Warto jednak zauważyć, że odsetek respondentów twierdzących, iż każdy ma równe szanse wzbogacenia się, jest obecnie znacząco wyższy niż we wcześniejszych pomiarach: w latach 1994–2007 nie przekraczał on 10%.

CBOS

RYS. 6. Czy sądzi Pan(i), że:

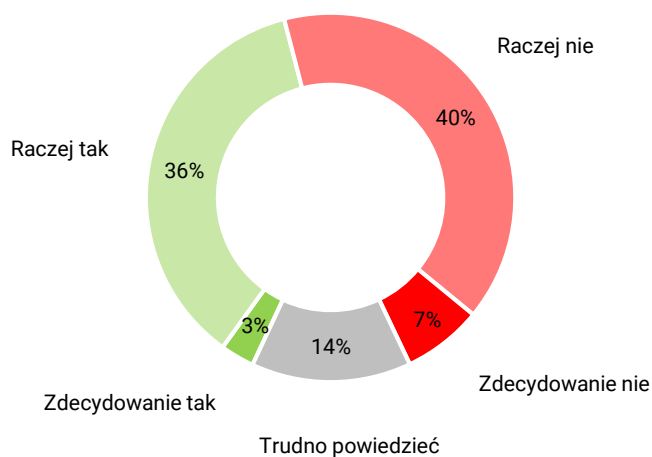
Opinię, że obecnie w Polsce każdy ma równe szanse wzbogacenia się, częściej wyrażają młodzi respondenci, mieszkańcy największych miejscowości, badani z wyższym wykształceniem, cieszący się lepszą sytuacją materialną (zob. tabelę aneksową 3). Można więc podejrzewać, że znaczącą rolę odgrywa w tym przypadku ocena własnych perspektyw zamożności.

POSTRZEGANIE LUDZI BOGATYCH

Poza opiniami dotyczącymi progu i rozpowszechnienia bogactwa, interesowało nas także postrzeganie osób bogatych. W kwestii tego, czy ludzie zamożni cieszą się poważaniem i szacunkiem, zdania są podzielone: 47% respondentów odpowiada negatywnie, a 39% – pozytywnie.

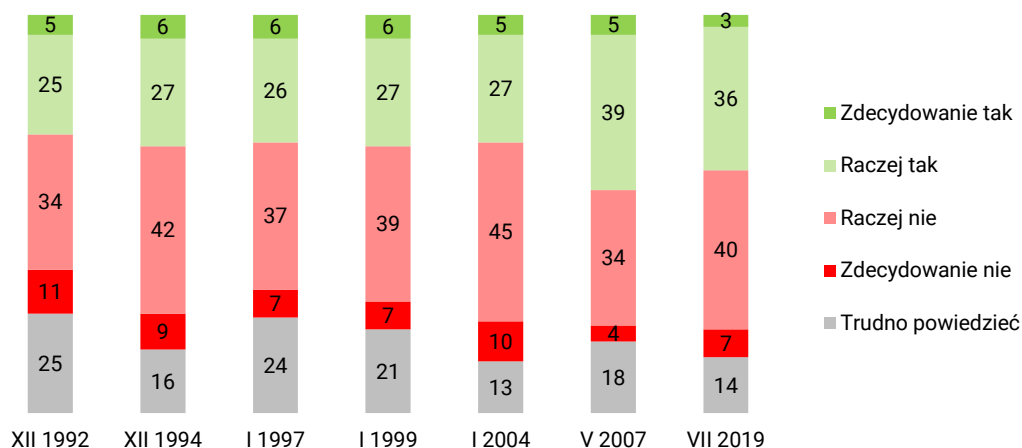
CBOS

RYS. 7. Czy bogaci cieszą się, Pana(i) zdaniem, szacunkiem i poważaniem ze strony innych ludzi czy też nie?

Wyniki uzyskane w tym roku nie odbiegają znacząco od notowanych wcześniej.

RYS. 8. Czy bogaci cieszą się, Pana(i) zdaniem, szacunkiem i poważaniem ze strony innych ludzi czy też nie?

Pytaliśmy także, co decyduje o tym, że ludzie stosunkowo szybko gromadzą majątek. Obraz dochodzenia do bogactwa wyłaniający się z odpowiedzi badanych, wydaje się dość pozytywny. Respondenci najczęściej twierdzą, że o możliwości dojścia do wielkich pieniędzy decyduje przede wszystkim pracowitość oraz odwaga i gotowość do ryzyka (po 43% wskazań). Na kolejnym miejscu znalazły się talenty i zdolności (36%). Dopiero w dalszej kolejności ankietowani wskazywali odpowiedzi waloryzowane negatywnie: wykorzystywanie luk prawnych, omijanie prawa i bezwzględność w stosunku do innych ludzi (wszystkie – po około jednej czwartej wskazań). Jedynie nieco więcej niż co piąty badany (22%) jest zdania, że jednym z głównych czynników dochodzenia do bogactwa jest szczęście, ślepy traf.

RYS. 9. Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie w stosunkowo krótkim czasie dochodzą do wielkich pieniędzy?

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi

Na przestrzeni lat opinie w tej kwestii ulegały zmianom. Oczywiście, trzeba wziąć pod uwagę także transformacje systemu instytucjonalnego: identycznie brzmiące pytanie zadaliśmy po raz pierwszy w roku 1992, gdy sytuacja w naszym kraju była zupełnie inna niż obecnie. Wraz z upływem lat zmalała częstość wskazywania odpowiedzi takich jak lekceważenie prawa, a wzrosła postrzegana rola pracowitości i poświęcenia się swojemu zajęciu.

Warto też spojrzeć na odpowiedzi udzielane przez respondentów jako na czynniki powiązane. Odpowiedź „odwaga i gotowość do ryzyka” w każdym pomiarze znajdowała się dość wysoko; można jednak podejrzewać, że jest ona inaczej waloryzowana w połączeniu z pracowitością, a inaczej – z wykorzystywaniem luk prawnych czy omijaniem prawa.

TABELA 4

Co, Pana(i) zdaniem, przede wszystkim decyduje o tym, że niektórzy ludzie w stosunkowo krótkim czasie dochodzą do wielkich pieniędzy?	X 1992	XII 1994	I 1997	I 1999	I 2004	V 2007	VII 2019
	w procentach						
Pracowitość, całkowite poświęcenie się temu, co robią	26 (7)	31 (5)	46 (2)	41 (2)	29 (6–7)	41 (1)	43 (1–2)
Odwaga i gotowość do ryzyka	38 (3)	36 (3)	49 (1)	46 (1)	38 (1)	40 (2)	43 (1–2)
Ich talenty i zdolności	29 (5)	32 (4)	40 (3–4)	39 (3)	32 (4–5)	33 (4)	36 (3)
Wykorzystywanie luk prawnych	39 (2)	39 (2)	34 (5)	34 (6)	36 (3)	31 (5)	27 (4)
Lekceważenie lub omijanie prawa	44 (1)	42 (1)	40 (3–4)	38 (4)	37 (2)	35 (3)	26 (5)
Bezwzględność w stosunku do innych ludzi	27 (6)	23 (7)	29 (6)	35 (5)	32 (4–5)	26 (6)	24 (6)
Szczęście, ślepy los	15 (8)	17 (8)	20 (7)	17 (8)	24 (8)	25 (7)	22 (7)
Przekupstwo urzędników	32 (4)	28 (6)	19 (8)	21 (7)	29 (6–7)	19 (8)	13 (8)
Pomoc rodziny	10 (9)	8 (9)	13 (9)	13 (9)	10 (9)	12 (9)	11 (9)
Coś innego	2	1	1	3	3	2	3
Trudno powiedzieć	3	4	2	3	5	6	5

Procenty nie sumują się do 100, ponieważ badani mogli wskazać maksymalnie 3 odpowiedzi

Liczby w nawiasach oznaczają miejsce w rankingu najczęstszych wskazań

Badani najczęściej twierdzą, że aby być osobą naprawdę bogatą, trzeba dysponować miesięcznym dochodem co najmniej 10 000 zł netto na osobę w rodzinie. Zasięg bogactwa oceniany jest relatywnie szeroko: połowa ankietowanych deklaruje, że zna kogoś naprawdę bogatego, a odsetek osób zamożnych szacowany jest najczęściej na 10% mieszkańców Polski. Nie oznacza to jednak, że bogactwo dostępne jest dla każdego: zdecydowana większość respondentów twierdzi, że obecnie tylko nieliczni mają na nie szanse.

Opracował

Antoni Głowacki

TABELA 1

		Czy Pan(i) osobiście zna kogoś naprawdę bogatego lub naprawdę bogatą rodzinę?				Liczba osób
		Tak, ja sam(a) należę do takich ludzi	Tak, znam takich ludzi	Nie, nie znam nikogo takiego, kogo można by nazwać bogatym	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		0	50	48	2	1077
Płeć	Mężczyźni	0	53	46	2	509
	Kobiety	0	48	50	2	568
Wiek	18–24 lata	1	67	32		80
	25–34		62	36	2	218
	35–44		59	39	2	186
	45–54		50	50	1	148
	55–64		40	58	2	211
	65 lat i więcej	0	36	62	2	234
Miejsce zamieszkania	Wieś		50	48	2	436
	Miasto do 19 999		41	58	1	149
	20 000 – 99 999	0	57	42	1	245
	100 000 – 499 999		45	53	1	171
	500 000 i więcej mieszk.	1	58	37	4	76
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne		34	64	3	188
	Zasadnicze zawodowe		39	60	1	263
	Średnie	0	56	43	1	335
	Wyższe	0	64	34	2	291
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.		68	30	1	112
	Średni personel, technicy		71	27	2	48
	Pracownicy adm.-biurowi		62	36	2	88
	Pracownicy usług		66	34		80
	Robotnicy wykwalifikowani		47	51	2	139
	Robotnicy niewykwalifik.		28	72		38
	Rolnicy		27	73		40
	Pracujący na własny rach.		65	33	2	59
	Bezrobotni		49	51		37
	Emeryci	0	35	63	2	278
	Renciści		43	52	5	50
	Uczniowie i studenci	2	70	28		47
	Gospodynie domowe i inni		41	54	4	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej		61	36	3	154
	spółce właścicieli prywatnych i państwa		57	43		88
	sekt. prywat. poza rolnict.		60	39	1	324
	prywatnym gosp. rolnym		32	68		47
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł		47	52	1	105
	Od 900 zł do 1299 zł	0	39	61		163
	Od 1300 zł do 1799 zł		51	48	0	176
	Od 1800 zł do 2499 zł		56	43	1	146
	2500 zł i więcej		61	38	2	181
Ocena własnych war. mater.	Złe		32	62	6	58
	Średnie		44	55	1	375
	Dobre	0	55	43	2	644
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1	52	45	1	40
	Raz w tygodniu		49	49	2	454
	1–2 razy w miesiącu		55	43	2	169
	Kilka razy w roku		49	50	1	248
	W ogóle nie uczestniczy	1	48	49	3	164
Poglądy polityczne	Lewica	1	55	43	1	195
	Centrum		54	44	2	268
	Prawica	0	52	47	1	329
	Trudno powiedzieć		40	57	3	261

TABELA 2

		Jak Pan(i) sądzi, czy w ciągu najbliższych kilku lat ludzi naprawdę bogatych będzie w Polsce:				Liczba osób
		więcej niż obecnie	tyle samo	mniej niż obecnie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	%	
Ogółem		46	31	12	12	1077
Płeć	Mężczyźni	52	28	11	10	509
	Kobiety	40	34	13	13	568
Wiek	18–24 lata	41	31	20	7	80
	25–34	54	30	11	6	218
	35–44	40	36	15	8	186
	45–54	45	35	10	11	148
	55–64	43	33	11	13	211
	65 lat i więcej	48	23	9	21	234
Miejsce zamieszkania	Wieś	45	30	12	13	436
	Miasto do 19 999	41	39	9	12	149
	20 000 – 99 999	44	32	15	9	245
	100 000 – 499 999	53	25	11	10	171
	500 000 i więcej mieszk.	49	29	9	14	76
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	44	28	11	17	188
	Zasadnicze zawodowe	42	32	10	16	263
	Średnie	48	29	14	9	335
	Wyższe	49	33	11	7	291
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	49	36	12	2	112
	Średni personel, technicy	58	19	15	8	48
	Pracownicy adm.-biurowi	40	33	17	10	88
	Pracownicy usług	49	38	6	6	80
	Robotnicy wykwalifikowani	41	39	12	8	139
	Robotnicy niewykwalifik.	53	24	16	7	38
	Rolnicy	39	34	17	10	40
	Pracujący na własny rach.	58	29	4	8	59
	Bezrobotni	49	14	15	22	37
	Emeryci	47	25	9	18	278
	Renciści	37	31	11	22	50
	Uczniowie i studenci	43	30	20	7	47
	Gospodynie domowe i inni	37	34	14	15	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	45	33	14	8	154
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	40	11	5	88
	sekt. prywat. poza rolnict.	48	33	11	7	324
	prywatnym gosp. rolnym	48	27	16	9	47
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	40	33	15	12	105
	Od 900 zł do 1299 zł	44	30	14	12	163
	Od 1300 zł do 1799 zł	47	34	9	10	176
	Od 1800 zł do 2499 zł	54	31	7	7	146
	2500 zł i więcej	56	33	7	4	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	35	28	14	23	58
	Średnie	42	34	10	15	375
	Dobre	49	29	13	9	644
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	54	21	8	17	40
	Raz w tygodniu	50	26	12	11	454
	1–2 razy w miesiącu	45	31	11	14	169
	Kilka razy w roku	44	37	11	8	248
	W ogóle nie uczestniczy	38	35	13	14	164
Poglądy polityczne	Lewica	42	40	12	6	195
	Centrum	44	35	12	8	268
	Prawica	55	22	10	13	329
	Trudno powiedzieć	41	30	13	16	261

TABELA 3

		Czy sądzi Pan(i), że:			Liczba osób
		obecnie w Polsce każdy ma równe szanse wzbogacenia się	obecnie w Polsce ludzie nie mają równych szans, tylko nieliczni mogą się wzbogacić	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		18	77	5	1075
Płeć	Mężczyźni	21	74	5	507
	Kobiety	16	79	5	568
Wiek	18–24 lata	29	64	6	80
	25–34	28	69	3	216
	35–44	19	76	5	186
	45–54	18	80	2	148
	55–64	11	82	7	211
	65 lat i więcej	12	80	8	234
Miejsce zamieszkania	Wieś	18	77	5	434
	Miasto do 19 999	16	78	6	149
	20 000 – 99 999	15	82	3	245
	100 000 – 499 999	19	75	6	171
	500 000 i więcej mieszk.	31	61	8	76
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	16	73	11	188
	Zasadnicze zawodowe	15	81	4	263
	Średnie	17	79	4	333
	Wyższe	23	72	5	291
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	21	73	5	112
	Średni personel, technicy	26	72	2	48
	Pracownicy adm.-biurowi	22	76	2	88
	Pracownicy usług	26	71	3	80
	Robotnicy wykwalifikowani	16	79	5	137
	Robotnicy niewykwalifik.	17	80	3	38
	Rolnicy	18	79	3	40
	Pracujący na własny rach.	39	59	2	59
	Bezrobotni	17	75	8	37
	Emeryci	11	81	8	278
	Renciści	8	88	4	50
	Uczniowie i studenci	23	70	7	47
	Gospodynie domowe i inni	12	81	7	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	21	74	5	154
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	16	83	1	86
	sekt. prywat. poza rolnict.	25	71	4	324
	prywatnym gosp. rolnym	19	78	3	47
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	18	81	1	105
	Od 900 zł do 1299 zł	17	79	5	163
	Od 1300 zł do 1799 zł	17	78	6	176
	Od 1800 zł do 2499 zł	16	81	3	144
	2500 zł i więcej	30	66	4	181
Ocena własnych war. mater.	Złe	13	83	4	58
	Średnie	12	83	5	375
	Dobre	22	72	6	642
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	8	88	4	40
	Raz w tygodniu	18	77	4	454
	1–2 razy w miesiącu	17	75	7	167
	Kilka razy w roku	17	77	5	248
	W ogóle nie uczestniczy	23	72	6	164
Poglądy polityczne	Lewica	23	74	2	195
	Centrum	18	79	3	268
	Prawica	18	76	5	329
	Trudno powiedzieć	14	76	10	261

TABELA 4

		Czy bogaci cieszą się, Pana(i) zdaniem, szacunkiem i poważaniem ze strony innych ludzi czy też nie?			Liczba osób
		Tak	Nie	Trudno powiedzieć	
		%	%	%	
Ogółem		39	47	14	1075
Płeć	Mężczyźni	38	49	13	507
	Kobiety	40	45	15	568
Wiek	18–24 lata	54	38	8	80
	25–34	51	38	11	218
	35–44	45	42	13	186
	45–54	40	47	13	148
	55–64	29	55	16	210
	65 lat i więcej	26	55	18	233
Miejsce zamieszkania	Wieś	35	52	13	436
	Miasto do 19 999	31	50	19	149
	20 000 – 99 999	45	42	13	245
	100 000 – 499 999	44	43	14	170
	500 000 i więcej mieszk.	45	39	17	75
Wykształcenie	Podstawowe / gimnazjalne	31	52	16	188
	Zasadnicze zawodowe	31	54	15	263
	Średnie	45	44	11	334
	Wyższe	44	41	15	290
Grupa społeczna i zawodowa	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	52	34	15	112
	Średni personel, technicy	48	40	12	48
	Pracownicy adm.-biurowi	45	33	22	88
	Pracownicy usług	44	47	9	80
	Robotnicy wykwalifikowani	39	48	13	139
	Robotnicy niewykwalifik.	45	49	6	38
	Rolnicy	18	77	5	40
	Pracujący na własny rach.	48	43	9	59
	Bezrobotni	41	40	19	37
	Emeryci	27	55	18	276
	Renciści	34	47	19	50
	Uczniowie i studenci	55	36	8	47
	Gospodynie domowe i inni	38	53	9	62
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	46	39	15	154
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	44	37	19	88
	sekt. prywat. poza rolnict.	45	44	11	324
	prywatnym gosp. rolnym	27	69	4	47
Dochody na jedną osobę	Do 899 zł	37	53	10	105
	Od 900 zł do 1299 zł	38	47	14	163
	Od 1300 zł do 1799 zł	40	44	16	176
	Od 1800 zł do 2499 zł	41	47	12	146
	2500 zł i więcej	45	42	13	180
Ocena własnych war. mater.	Złe	26	52	22	58
	Średnie	38	47	15	375
	Dobre	40	47	13	641
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	31	56	13	40
	Raz w tygodniu	37	49	14	453
	1–2 razy w miesiącu	38	50	12	169
	Kilka razy w roku	42	41	18	247
	W ogóle nie uczestniczy	43	46	11	164
Poglądy polityczne	Lewica	46	43	11	194
	Centrum	41	46	14	267
	Prawica	38	48	14	329
	Trudno powiedzieć	34	49	17	261